

frivilligt uppgivits av armén just därför att de är föga lämpade att försvara? Tror man att ett försvar som från början förutsätter ockupation av stora delar av landet kan uppbåras med förtroende, då var och en vet att rysk ockupation är avrättningar, tortyr, slaveri? De folkgrupper till vilka den med främmande hjälp segrande armén en gång återvänder kommer inte att se på vad som skett med samma upphöjda resignation som arméchefen i de inledningsvis citerade orden; de är stympade och utpinade.

D • N

5/2 1950

'Inte tala om hjälp utifrån'

Alla förklarar att Sverige inte kan försvaras utan hjälp utifrån. Statsledningen vägrar att förbereda eller försäkra sig om sådan hjälp. Försvarsledningen drar konsekvenserna: vid ett angrepp måste delar av landet uppges under "fördöjande" eller "uppehållande" strid för att en någorlunda oförstörd armé i svårtillgängliga områden skall kunna vänta på de hjälpare utan vilka det totala nederlaget, den totala ockupationen är givna.

Finns, ur ren försvarssynpunkt, något alternativ? I debatten rörande flygets, respektive arméns behov av nya anslag har frågan berörts; en god sammanfattning av en väsentlig tankegång ger Sydsvenska Dagbladet (5 januari):

Kan flyget göras så starkt, att det är i stånd att neutralisera fiendens fjärrvapen, slå tillbaka hans flyg och i samverkan med flottan avvärja ett invasionsförsök, borde avgörandet vara lätt att fatta. Men är det någon som tror, att svenskt flyg någonsin kan gå i land med en sådan uppgift? Detta förutsätter nämligen, att vårt flygvapen förutom att ha en utomordentligt kvantitativ och kvalitativ styrka gör sådana framsteg på det flygtekniska området, att det icke blott kan försvara lufterummet över Sverige utan även förmår skydda oss mot terrorkrig med robotvapen, vars avskjutningsstationer befinner sig på andra sidan Östersjön. Även om det mindre troliga inträffar, att det svenska flyget kan tillkämpa sig ett sådant luftherravälde, torde detta kunna ske endast temporärt och över ett begränsat område.

De synpunkter som här anförs torde i ett bestämt hänseende vara avgörande. Inte så att de utgör ett hållbart skäl för flygets eftersättande i förhållande till armén; allt som skrivits i saken tyder för en lekman på att flygets saksakal är de starkaste. Men väl så att det svenska flyget inte rimligen kan tänkas få en sådan styrka att det i förening med flottan kan avvärja invasion eller landstigning i Sverige — allra helst som vägran att få hjälp utifrån medför att flyget inte kan få den materielförstärkning som ger det största tänkbara effektivitet. Lika klart är att uppgiften att försvara landet, sedan väl en eller flera invasioner genomförts, inte kan fyllas av de

svenska försvarskrafterna i förening. Vi kommer tillbaka till det ostridiga och självklara: vi kan inte med framgång och på längre sikt försvara oss på egen hand.

Men lika uppenbart är att ett förstärkt svenskt flyg i förening med utifrån given hjälp väl skulle kunna tänkas vara i stånd att skydda Sverige — Sverige i egentlig och ordinär mening, dvs. det svenska landområdet, inte bara Sverige i den mening som avses då man talar om en svensk armé i nägon avlägsen del av landet eller rent av utanför landets gränser. Men ett försvar av Sverige på detta sätt — ett totalt försvar — utesluts genom vägran att ingå på politisk samverkan.

"Vi skall inte", yttrade försvarsministern i anförandet den 16 februari 1949 — med varmt instämmande av arméchefen —, "hur vi än ser sakerna ur militära yrkessynpunkter, alltför mycket tala om hjälp utifrån, för det kan ha sina risker. Det är ganska naturligt om svenska folket en vacker dag börjar undra hur det står till med våra försvarsmöjligheter, eftersom vi beständigt får läsa i tidningarna och beständigt från alla håll får höra att det väsentligaste av allting är hjälpen utifrån." Att ministern tio sekunder senare sade det vara självklart att vi inte kan klara oss utan hjälp utifrån får ej fattas som en inkonsekvens. Tankegången är ju just att sanningen möjligen kan bäras av ministrar och militärer, men inte av folk i allmänhet. Och efter de citat och referat som här givits lär var och en förstå att denna tankegång framstår som politikernas rädd-

ning, att de är lika rädda för sanningen utan brodyr, utan socker, utan lögnar som djävulen för kyrkklockorna.

*

I dessa artiklar har intet försök gjorts att generellt motivera kravet på västsamverkan, på förberedelse av hjälp vid angrepp. De avgörande skälen har helt förbigåtts eller blott antytts: möjligheten att genom en dylik samverkan lämna ett bidrag till den allmänna fredens bevarande, säkerheten mot ett isolerat angrepp, värdet av omedelbart bistånd vid ett angrepp, förstärkningen av det svenska försvaret redan i fredstid. Avsikten har varit att

För ögonblicket lever vi i en speciella skede av förljugenhet som är tystnadens och nedtystandets. Förvirring, ängslan, eftertanke, insikt om sanningen och ovilja att förkunna den, äckel inför lögnen och känsla av dess nödvändighet — allt skall insvepas i tystnad. Politikerna, så ivriga och medel-samma i alla små frågor, blir tysta inför den avgörande frågan och förkunnar tystnaden som en patriotisk plikt. Hur länge skall de lyckas?